

OBSAH

(Číslice v závorkách udávají paragrafy)

PŘEDMLUVA	5
Úvod	
Jazykový projev (promluva) a jazykový systém (1)	7
Členění (segmentace) promluvy (2–5)	7
Výpověď a její výstavbové roviny (6–8)	10
I. VĚTA	
Definice věty (9)	14
Věta a výpověď (10–14)	15
Modální stavba výpovědi	
Typy vět podle postoje mluvčího k sdělované skutečnosti (15–29)	18
Věty oznamovací (16)	20
Věty tážací (17–26)	20
Otázka zjišťovací (17)	20
Otázka doplňovací (18)	21
Formální a funkční typy tážacích vět: otázky deliberativní a nedeliberativní, pravé a nepravé (19–26)	21
Věty rozkazovací (27)	28
Věty práci (28)	30
Poznámka o citové modifikaci modálních schémat — věty zvolací (29)	31
Vyjadřování modálních významů nutnosti, možnosti a záměru (30–34)	31
Vyjadřování subjektivní jistoty mluvčího o platnosti sdělení (35)	35
Věty kladné a záporné (36–39)	37
Literatura	40
Mluvnická stavba věty	
Syntaktické vztahy, způsoby a prostředky jejich vyjadřování (40–45)	43
Vyjadřování subordinačního (podřadného) vztahu (41)	43
Vyjadřování koordinačního (souřadného) vztahu (42)	46
Odchytky v mluvnické stavbě věty: nemotivované — atrakce, zeugma, kontaminace, anakolut; motivované (43)	47
Predikace (44–45)	50
Literatura	52
Typy (jednoduché) věty slovesné a jejich systém (46–69)	53
Typy dvočlenné a jednočlenné (47–49)	53
Typy sponové a nesponové (50–54)	55

Typy agentní a deagentní (55—65)	59
Kategorie deagentnosti a prostředky jejího vyjadřování (55—58)	59
Dispoziční typy deagentních vět (59—60)	62
Dějové typy deagentních vět (61—65)	63
Typy intenční a neintenční (66—67)	66
Poznámky k jednočlenným větám slovesným (68—69)	67
Tzv. neslovesné věty jednočlenné (70—78)	70
Věty jmenné (70—73):	70
substantivní (71)	70
adjektivní (72)	71
adverbiální (73)	71
Věty infinitivní (74)	72
Věty vokativní (75)	73
Věty citoslovečné (76—78)	75
Literatura	77
Větné členy (79—155)	80
Úvodní výklady (79—82)	80
Základní větné členy (83—111)	85
Základní člen věty jednočlenné (84—85)	85
Podmět (86—91)	86
Přísudek (92—111)	91
Slovesný (93—94)	91
Slovesně jmenný (95—106)	93
Spona (96—99)	93
Jmenná část (100—106)	95
Neslovesný (107)	100
Shoda přísudku s podmětem (108—111)	100
Rozvíjející větné členy (112—141)	103
Úvodní výklad (112)	103
Přívlastek (113—120)	104
Shodný adjektivní (114—115)	104
substantivní (116)	106
Neshodný rekční (117)	108
přímý (118)	109
s nominativem jmenovacím (119)	109
infinitivní (120)	109
Přístavek (121)	110
Předmět (122—130)	111
V pádě prostém:	
v akuzativu (123)	112
v genitivu (124)	113
v dativu (125)	114
tzv. volný dativ (126)	115

v instrumentálu (127)	116
V pádě předložkovém (128)	116
Infinitivní předmět (129—130)	117
Přísllovečné určení (131—137)	120
Úvodní výklad (131—132)	120
Určení místa (133)	121
času (134)	122
způsobová: vlastní způsob, průvodní okolnost, míra, účinek, výsledek, zřetel, nástroj a prostředek, látka, původ a původce (135)	123
příčinná: příčiny a důvodu, účelu (136)	126
podmínky a přípustky (137)	127
Doplňek (138—141)	127
Adjektivní (139)	129
Substantivní (140)	130
Infinitivní (141)	132
Literatura	132
Několikanásobné členy věty (142—155)	136
Úvodní výklad (142—146)	136
Druhy vztahu mezi jejich částmi:	
slučovací (147)	140
odporovací (148—149)	142
stupňovací (150—151)	143
vylučovací (152—153)	145
důsledkový (154)	147
jiné vztahy (155)	147
Literatura	147
Polovětné útvary (156—161)	148
Úvodní výklad (156)	148
Přechodníkové vazby (157—158)	149
Obraty s přídavnými jmény slovesnými (159)	150
Obraty s infinitivem (160)	151
Jiné případy (161)	152
Literatura	152
Aktuální členění výpovědi	
Úvodní výklad (162)	154
Prostředky výstavby aktuálního větného členění (163—166)	155
Slovosled (163—164)	155
Úsekový předěl (165)	157
Větný přízvuk (166)	158
Některé specifické postupy ve výstavbě aktuálního větného členění (funkční perspektivy výpovědi) (167—187)	158
Subjektivní slovosled (167—169)	158
Zdůrazňování jádrových nebo východiskových komponentů (170—174)	161
Příznaková podoba kadence (171)	161

Dezautomatizace polohy větného přízvuku (172)	162
Slovosledná inverze (173)	163
Zdůrazňovací (vytýkáci) částice (174)	163
Osamostatňování částí výpovědi (175—180)	164
Vytčení východiska (175—176)	164
Dodatkové připojení východiska (177)	166
Vytčení jádra (178)	167
Dodatkové rozvíjení jádra (179—180)	168
Opakování částí výpovědi (181—187)	170
Nemotivované (181)	170
Motivované (182—187)	171
Intenzifikující (183)	171
Emfaticko-emocionální (184)	172
Formální rozdíly obou druhů (185—187)	172
Elipsa (188—189)	177
Literatura	179

Citová výstavba výpovědi

Úvodní výklady (190—192)	182
Signalizace citového zabarvení jazykových jednotek obecně (193)	186
Prostředky citového zabarvení pojmenování (194)	186
Prostředky citového zabarvení výpovědi (195—204)	187
V rovině mluvnické stavby (196—197)	188
V rovině modální stavby (198—201)	192
V rovině aktuálního členění (202—204)	197
Literatura	199

II. SOUVĚTÍ

Úvodní výklad (205)	201
Spojení vět v souvětí (206)	202
Vztah vět v souvětí (207—211)	203
Subordinace a koordinace větná a členská (207—208)	203
Vyjadřování těchto vztahů v souvětí (209)	204
Rozpor mezi druhem vztahu a formou jeho vyjádření (210)	205
Kritéria klasifikace souvětí (211)	206
Poznámka o složitém souvětí (212)	208
Literatura	208

Souvětí souřadné

Úvodní výklady (213—215)	210
Druhy souřadného souvětí (216—238)	212
Slučovací (216—220)	212
Sémantická a formální diferenciacie (217—219)	213
Tzv. nepravé věty vztahné (220)	216

Odporovací (221—226)	218
Typ protikladný (konfrontační) (222—223)	218
omezovací (224—225)	220
popírací (opakový) (226)	222
Stupňovací (227—229)	223
Vylučovací (230—233)	226
Typ eventualitní (230)	226
rektifikační (231)	227
libovolnostní (232)	227
adverzativně důsledkový (spěchej, sice přijdeš pozdě) (233)	228
Důsledkové (234—236)	229
Důvodové a vysvětlovací (237—238)	230
Literatura	231

Souvětí podřadné

Úvodní výklady (239—244)	233
Typy vedlejších vět podle jejich členské platnosti (240)	233
Typy vedlejších vět podle jejich obsahového poměru k větě řídící (241—244)	236
Vedlejší věty obsahové (245—264)	240
Obecná charakteristika (245—249)	240
Obsahové věty oznamovací (250—258)	243
S indikativem (251—255)	244
S kondicionálem (256—257)	247
Pořadí vět (258)	249
Obsahové věty tázací (259—261)	249
Závislé otázky zjišťovací (260)	250
doplňovací (261)	251
Obsahové věty žádací (tj. rozkazovací a přací) (262—264)	252
Přímá, nepřímá a polopřímá řeč (265—273)	254
Přímá řeč (267—268)	256
Nepřímá řeč (269—271)	258
Polopřímá řeč (272)	261
Přechodné útvary (273)	262
Vedlejší věty doplňovací vztažné (274—282)	262
Obecná charakteristika (274—276)	262
Vztažné věty adjektivní (277—279)	265
substantivní (280—282)	267
Vedlejší věty příslovečně určovací (283—331)	269
Obecná charakteristika (283—284)	269
Věty místní (285—286)	271
Věty časové (287—300)	273
vyjadřují časové zařazení děje (kdy?) (289—295)	274
vymezují trvání děje věty hlavní (jak dlouho?) (296—299)	279
vyjadřují rychlý sled dvou dějů (300)	282

Věty způsobové a měrové (301—315)	283
Srovnávací (302—308)	285
Význam podobnosti (303)	286
totožnosti, stejné míry (304—307)	287
nestejně míry (308)	289
Účinkové (309—313)	289
Účinek reálný (310—311)	290
hypotetický (312—313)	291
Prostředkové (314)	293
Vyjadřující způsobovou průvodní okolnost (315)	293
Věty příčinné a důvodové (316—318)	294
Věty účelové (319—320)	296
Věty podmínkové (321—323)	297
Podmínka reálná (322)	298
ireálná (323)	299
Věty přípustkové a podmínkově přípustkové (324—328)	300
Přípustkové (324—325)	300
Podmínkově přípustkové (326—328)	301
Věty výjimkové a omezovací (329—330)	303
Věty zřetelové (331)	305
Literatura	306
 Souvětí s juxtaaponovanými a parentetickými větami	
Juxtapozice („položení vedle sebe“) (332)	309
Parenteze (věty vložené, vsuvky) (333—335)	310
Literatura	311
 Složené souvětí	
Úvodní výklad (336)	313
Složené souvětí se základní strukturou podřadnou (337)	313
souřadnou (338)	316
Kombinace obou typů (339)	316
 Větosled	
Úvodní výklad (340)	318
Větosled v souvětí souřadném (341—342)	318
podřadném (343—345)	320
Literatura	322
Index gramatických slov	324
Věcný rejstřík	326
Obsah	332